

108/2020

Év

2020

Védett tulajdonság:

Fogyatékoság

Diszkrimináció területe

Szolgáltatás

Diszkrimináció típusa

Közvetlen hátrányos megkülönböztetés

Befejezőmód

Jogsértést részben megállapító döntés

Egy közérdekű igényérvényesítésre jogosult kérelmező sérelmezte, hogy egy vasútállomás felújítása során nem akadálymentesítik az aluljárót. A kerekesszékekkel, babakocsival közlekedő, illetve mozgásszervi fogyatékosággal vagy mozgási nehézséggel élő személyek így továbbra sem tudnak vonattal közlekedni. A jegypénztár, az állomás épülete felől a peronokat nem lehet megközelíteni, illetve ha vonattal érkezik ilyen személy, nem tud kijutni a peronokról az állomásra. Nincs alternatív közlekedési eszköz számukra, a távolsági buszok nem vállalják a moped, illetve bizonyos típusú kerekesszékek szállítását. A településen és a környéken található vasútállomások egyike sem akadálymentes.

A kérelmező előadta, hogy egy megyei kormányhivatal az építkezés beruházója, mely kormányablakot alakít itt ki. A vasútállomás felújításával egyidejűleg az előtte lévő térburkolat és a gyalogos-aluljáró lépcsője is megújul, azonban az aluljárót nem akadálymentesítik. A kérelmező álláspontja szerint a felújítás során akadálymentesítési kötelezettség terheli a vasútállomás tulajdonosát és a beruházót. Azzal, hogy elmulasztják az aluljáró akadálymentesítését, közvetlen hátrányos megkülönböztetésben részesítik a mozgásszervi fogyatékosággal élő személyeket.

A hatóság eljárást indított a kormányhivatallal, a vasúti személyszállítást végző társasággal és a terület vagyonkezelését ellátó társasággal (a továbbiakban: vagyonkezelő társaság) szemben.

A kormányhivatal előadta, hogy a beruházás kormányablak kialakítása érdekében történik, nem vasúti korszerűsítésre irányul, az állomás és a peron nem kerül átalakításra. A meglévő állomásépület teljes felújítása és új épületszárny építése van folyamatban, ahol akadálymentesített integrált kormányzati ügyfélszolgálat és vasúti utasforgalmat kiszolgáló helyiségek kialakítása, valamint térrendezés folyik. A munkák a tervek szerint 2020. augusztus végén fejeződnek be. A kormányhivatal leírta, hogy a vonatoktól nem akadálymentes az eljutás a kormányablak épületéhez, továbbá, hogy a gyalogos-aluljáró és a peronok a vagyonkezelő társaság kezelésében vannak, ezek akadálymentesítése a vagyonkezelő hatáskörébe tartozik, erre tekintettel nem jogosult egyezséget kötni.

A vagyonkezelést végző társaság előadta, hogy a kérelmező által megjelölt beruházás megindítását, lefolytatását illetően nem volt és nincs döntési pozícióban. A kerekesszékekkel közlekedő utasok eljutása a szigetperonról – a személyszállító vonatoktól – a felvételi épülethez és a leendő kormányablak épületéhez nem biztosított. Ez az útvonal nem esik a beruházás területére, így annak akadálymentesítése nem is képezhette a projekt részét. A projekttel kapcsolatban az eljárás alá vont előadta, hogy ez magában foglalja a leendő kormányablak épülete (jelenlegi felvételi épület) és az üzemi épület közti területen a térlefedést, amely az aluljáró település felőli kijáratát biztosító lépcsőt is fedni fogja, azonban az aluljárót nem érinti. A nyilatkozat szerint a személyszállító vonatok a szigetperon két oldalán lévő 3. és 4. vágányra érkeznek, ide vezet az aluljáró. Az aluljáró a vasúti pálya része, a Magyar Állam tulajdona, üzemeltetését a társaságuk végzi.

A vagyonkezelő társaság hivatkozott az *országos működési engedély alapján végzett vasúti személyszállítás részletes feltételeiről* szóló 271/2009. (XII. 1.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) 8. § (1) bekezdésére, mely szerint a személyszállítást végző társaság a személyszállítási szolgáltatások teljesítését a velük kötött megállapodás alapján végzi. Álláspontjuk szerint a személyszállítást végző társaság köthetne egyezséget, a vagyonkezelőt feljük terhelné kötelezettség, a nem megfelelő szolgáltatásnyújtásból eredő költségek megtérítése vonatkozásában.

A felek az eljárás során nem tudnak egyezséget kötni, így a hatóság határozatot hozott az ügyben.

A hatóság a kormányhivatallal szemben benyújtott kérelmet elutasította, tekintettel arra, hogy folyamatban lévő beruházásról van szó, az eljárás alá vont nyilatkozata szerint annak tervezett befejezése 2020. augusztus hónap vége. A közérdekű igényérvényesítésre jogosultnak valószínűsítítenie kell, hogy a jogsérelmet szenvedő csoportot hátrány érte vagy ennek közvetlen veszélye fenyeget. Mivel az épület még nem került átadásra, azt nem adták használatba, az érintettek egyelőre nem vehetik igénybe a kormányhivatal szolgáltatásait. Erre tekintettel nem érhette őket hátrány, illetve annak közvetlen veszélye sem állapítható meg; a kérelem a kormányhivatallal szemben idő előtti volt.

A hatóság a rendelkezésre álló bizonyítékok, így az ügyfelek nyilatkozatai, valamint annak alapján, hogy az eljárás alá vontak ezt a tényt maguk sem vitatták, megállapította, hogy a mozgásszervi fogyatékosággal, valamint mozgási nehézséggel élő személyek számára a vasútállomáson a vasúti személyszállítási szolgáltatás nem egyenlő eséllyel hozzáférhető, a gyalogos-aluljáró igénybevétele, felszálláskor a peronok elérése, leszálláskor a peronok elhagyása nehézségekbe ütközik.

A vasúti személyszállítást végző vasúti társaság azzal, hogy nem biztosítja a mozgásszervi fogyatékosággal, valamint mozgási nehézséggel élő személyek számára az akadálymentes közlekedést a jegypénztár és a 3. és 4. vágányok szigetperonja között a vasútállomáson, e csoporttal szemben hátrányos megkülönböztetést alkalmaz. A mozgásszervi fogyatékosággal nem élő utasok a gyalogos-aluljárón közlekednek, azonban ez a kérelmező által képviselt személyek számára nem megoldott.

A *Kormányrendelet* 8. § (2) b) pontja alapján „a vasúti társaság a határon átmenő, valamint a felárral igénybe vehető vonatok menetrend szerinti megállóhelyeken, illetve a naponta legalább 12 menetrend szerint közlekedő személyszállító vonat indítását vagy fogadását bonyolító megállóhelyeken az (1) bekezdésben meghatározottak szerint gondoskodik a vonatok megközelítését segítő építmények használatának lehetőségéről”.

Egy átlagos hétköznap Budapestről az érintett vasútállomásra 40-nél több személyszállító vonat érkezik és szintén 40-nél több indul vissza. Erre tekintettel a vasútállomáson a személyszállító társaság feladata gondoskodni az aluljáró használatának lehetőségéről.

A hatóság nem fogadta el az arra történő hivatkozást, hogy a személyszállítást végző társaság a „vonatok akadálymentes megközelítését biztosító létesítmény” szolgáltatást – jelen esetben a peronok és az aluljáró kiépítése – a vagyonkezelő társaságtól állomáshasználati díj megfizetése mellett rendeli meg. A személyszállítást végző társaság feladata megtenni a szükséges intézkedéseket ahhoz, hogy az állomáson akadálymentesen elérhető legyen a vasúti személyszállítási szolgáltatás, megközelíthető és elhagyható legyen a vonat mozgásszervi fogyatékossgal élő személyek számára is.

A hatóság nem fogadta el a személyszállítást végző társaságnak a vonatok akadálymentesítettségére, valamint az arra történő hivatkozását, hogy ha az infrastruktúra adott lenne az akadálymentes közlekedéshez, abban az esetben előre bejelentés alapján teljesíteni tudná az utazási igényeket. A mozgásszervi fogyatékossgal élő – kerekesszékes, egyéb mozgási nehézséggel élő – utasok számára a vasúti személyszállítás igénybevételekor akkor biztosított az egyenlő esélyű hozzáférés, ha a felszálláson és leszálláson túl a jármű megközelítésénél és elhagyásánál is figyelembe veszik a speciális szükségleteiket. A vasútállomáson azonban a vasúti személyszállítást biztosító vágányok szigetperonja csak a nem akadálymentes gyalogos-aluljárón át közelíthető meg.

A vagyonkezelő társaság akadálymentesítési stratégiájával kapcsolatban előadottakra vonatkozóan a hatóság megjegyezte, hogy azok 2028-ig, illetve 2050-ig tartalmazznak terveket, végrehajtásuk bizonytalan. A mozgásszervi fogyatékossgal élő, valamint a mozgásukban korlátozott személyeknek most van szükségük az akadálymentes közlekedésre, nekik is joguk van a szabad mozgáshoz, valamint arra, hogy szabadon választhassák meg tartózkodási helyüket.

Mivel a vasútállomáson az utasok száma a napi 1 000 főt meghaladja, kiemelt forgalmúnak tekintendő. Sokan használják napi szinten a vasútállomást; köztudottan magas azok száma a településen, akik Budapestre ingáznak a munkahelyre, valamint oktatási intézménybe történő eljutás céljából.

A hatóság elfogadta a vagyonkezelőnek a *Kormányrendelet* 8. § (1) bekezdésére és a *Hálózati-hozzáférési szerződésben* leírtakra történő hivatkozását és a kérelmet vele szemben elutasította. Döntésekor figyelemmel volt a hatóság arra is, hogy az utasok a személyszállítást végző társasággal állnak jogviszonyban, tőle vásárolják a menetjegyet.

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 7/A §-a rögzíti a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításának kötelezettségét, valamint, hogy az utasforgalmi létesítményeknek alkalmasnak kell lenni a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevételre.

A vonatkozó jogszabályi rendelkezések, a Közszolgáltatási Szerződés, a Hálózat-hozzáférési szerződés és a beszerzett nyilatkozatok alapján a hatóság megállapította, hogy az eljárás alá vont személyszállítást végző társaság megsértette az egyenlő bánásmód követelményét azáltal, hogy a vasútállomáson a közszolgáltatása nem vehető igénybe egyenlő eséllyel a mozgásszervi fogyatékossgal élő, valamint a mozgásukban korlátozott személyek számára, mivel a gyalogos-aluljáró nem akadálymentes. A mozgásszervi fogyatékossgal nem élő utasok a gyalogos-aluljárón közlekednek, azonban ez a kérelmező által képviselt személyek számára nem megoldott. Mulasztásával az eljárás alá vont a személyek ezen csoportjával szemben fogyatékossgukkal összefüggésben közvetlen hátrányos megkülönböztetést valósított meg. A hatóság kötelezte az eljárás alá vontat, hogy a jogsértő állapotot szüntesse meg a hatóság által megadott időpontig, akadálymentesen biztosítsa a vasúti szolgáltatás egyenlő esélyű hozzáférését, és azt rehabilitációs szakmérnök által kiállított okirattal igazolja a hatóság felé. A hatóság az eljárás alá vontat 150.000 Ft bírság megfizetésére kötelezte.

A hatóság a kormányhivatallal és a vagyonkezelő társasággal szemben a kérelmet elutasította.

A határozat végleges és végrehajtható.